

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

«До захисту допущено»
Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)
«__» _____ 202__ р

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
освітньо-професійної програми «Банківська справа»
(назва програми)

на тему: «Аналіз власного капіталу банку»

Здобувачки групи БС-01а Процюк Даниїл Максимовича
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Даниїл Процюк
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувачки)

Керівник _____ к.е.н., старший викладач Людмила ПАВЛЕНКО _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ) (підпис)

Суми 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.

Лариса ГРИЦЕНКО

(підпис)

«__» _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Здобувачки групи БС-01а інституту ННІ БіЕМ
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Процюка Даниїла Максимовича

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Тема роботи «Аналіз власного капіталу банку»

Затверджено наказом по СумДУ Денна ф.н. - наказ №0580-VI від 24.05.2024 року

Термін здачі здобувачкою завершеної роботи «27» травня 2024 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, офіційні статистичні дані Міністерства фінансів України, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників.

Зміст основної частини роботи: розкрити сутність структуру та функції власного капіталу банку; визначити методи, інструменти та інформаційне забезпечення банку щодо власного капіталу; розглянути оцінку вартості власного капіталу банку; проаналізувати основні показники власного капіталу банку; визначити основні проблеми та навести пропозиції щодо шляхів покращення фінансового результату банку.

Дата видачі завдання: «8» квітня 2024 р.

Керівник к. е. н., старший викладач Людмила ПАВЛЕНКО

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Завдання прийнято до виконання «8» квітня 2024 р.

Даниїл Процюк

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувачки)

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр
на тему:

«Аналіз власного капіталу банку на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»

(назва кваліфікаційної роботи)

Процюка Даниїла Максимовича

(прізвище, ім'я, по батькові здобувачки)

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 45 сторінках, з яких список використаних джерел із 46 найменувань. Робота містить 7 таблиць, 2 рисунка.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Ефективне функціонування економіки будь-якої країни і світової економіки в цілому забезпечується в основному за рахунок ефективної роботи банківської системи. Настільки важлива роль обумовлена особливою функцією банку, тобто функцією його основного фінансового посередника, забезпечувати передачу грошових ресурсів між різними економічними суб'єктами і тим самим забезпечувати потребу в кредитних коштах, які є необхідними умовами для функціонування. Така ситуація в банках вимагає від них збільшення обсягу та оптимізації структури власного капіталу.

Капітал банку становить основу діяльності будь-якої банківської установи, в результаті чого банк отримує прибуток, створює позитивний імідж і підвищує довіру учасників ринку.

Метою даної роботи є всебічний аналіз теоретичних основ роботи банків по формуванню власного капіталу, порядку його формування і приросту, джерел і методів. Методи дослідження: статистичний аналіз, фінансовий аналіз, графічний аналіз, синтез, дедукція тощо.

Основний результат роботи. У роботі було досліджено поняття «власний капітал банку»; досліджено методи, інструментарій та інформаційне забезпечення, проведено аналіз фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк», та аналіз динаміки його власного капіталу, визначено шляхи збільшення власного капіталу

та формування якісної структури власного капіталу банків з рахування ризиків банківської діяльності.

Ключові слова: власний капітал, прибуток, збиток, рентабельність, фінансовий стан, банк.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СУТНОСТІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	8
1.1 Власний капітал банку: поняття, структура, функції.....	8
1.2 Оцінка вартості власного капіталу.....	16
1.3 Методи, інструментарій та інформаційне забезпечення	20
2 АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	23
2.1 Оцінка основних показників діяльності банків	23
2.2 Аналіз динаміки власного капіталу банку	28
3. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ	32
3.1 Шляхи збільшення власного капіталу	32
3.2. Формування якісної структури власного капіталу банків з рахування ризиків банківської діяльності.....	35
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Ефективне функціонування економіки будь-якої країни і світової економіки в цілому забезпечується в основному за рахунок ефективної роботи банківської системи. Настільки важлива роль обумовлена особливою функцією банку, тобто функцією його основного фінансового посередника, забезпечувати передачу грошових ресурсів між різними економічними суб'єктами і тим самим забезпечувати потребу в кредитних коштах, які є необхідними умовами для функціонування. Така ситуація в банках вимагає від них збільшення обсягу та оптимізації структури власного капіталу.

Капітал банку становить основу діяльності будь-якої банківської установи, в результаті чого банк отримує прибуток, створює позитивний імідж і підвищує довіру учасників ринку.

У сучасних умовах, коли фінансова криза торкнулася всіх банківських установ світу, найважливішим завданням оптимізації банківської діяльності є забезпечення ефективного формування та збільшення власного банківського капіталу. Отже, саме це і визначає актуальність обраної теми дослідження.

Необхідність оптимізації та вдосконалення процесу формування і приросту власного капіталу банків в умовах ринкової трансформації економіки призвела до появи значного числа робіт вітчизняних і зарубіжних авторів, присвячених вивченню властивостей власного капіталу. Це свідчить про важливість даної проблеми в організації банківської діяльності та необхідності пошуку шляхів її вирішення.

Проблема формування власного банківського капіталу розглядається в роботах вітчизняних і зарубіжних економістів, а саме: О.Д. Василик, А.П. Вожжов, П.В. Матвієнко, О.І. Пилипченко, О.Д. Заруба, М.Ф. Пуховкіна, Г.С. Панова, П.С. Роуз, Дж. Р. Хікс, А. Шварц, Дж.Ф.Сінкі та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є всебічний аналіз теоретичних основ роботи банків по формуванню власного капіталу, порядку

його формування і приросту, джерел і методів. Розгляд проблем, пов'язаних з процесом формування і примноження капіталу банківських установ, а також способів їх вирішення. Для досягнення цієї мети було визначено кілька основних завдань:

- визначити суть поняття "власний капітал банку" і вивчити теоретичні основи його формування;
- розглянути структуру та функції формування власного капіталу банку;
- провести оцінку основних показників діяльності банку;
- проаналізувати динаміку власного;
- сформулювати шляхи збільшення власного капіталу банку.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є функціонування банків в умовах ринкової трансформації економіки України.

Предметом дослідження є аналіз власного капіталу банку на прикладі АТ КБ «Приватбанк».

У процесі дослідження було використано загальнонаукові прийоми і методи наукового пізнання, а саме метод теоретичного узагальнення і порівняння, метод аналізу і синтезу, метод системного оцінювання, порівняння та узагальнення економічних показників, абстрактно-логічний метод.

Інформаційну базу досліджень становлять нормативно-правові акти України, навчальні посібники, наукові журнали та статті, дані звітності банківської установи, офіційних статистичних збірників.

Практичне значення роботи. Результатом вирішення комплексу завдань, поставлених у роботі, є розробка комплексу рекомендацій та рекомендацій практичного характеру, що стосуються здійснення банком заходів щодо аналізу власного капіталу банку, у тому числі таких положень: 1) рекомендації щодо застосування комплексної оцінки основних видів ризиків, пов'язаних з діяльністю банку, а саме ринкових, операційних та ліквідних ризиків, найбільш значущих з них: основні методи його мінімізації.; 2) рекомендації щодо формування якісної структури капіталу банку з урахуванням очікуваних і непередбачених збитків банківської установи від ризику; 3) рекомендації щодо поповнення капіталу банку

з використанням внутрішніх і зовнішніх джерел на основі досвіду зарубіжних банківських установ.

Структура роботи. *Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел.* Загальний обсяг роботи становить сторінок, що включає 7 таблиць, 2 рисунка. Список використаних джерел налічує 46 позицій.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СУТНОСТІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

1.1 Власний капітал банку: поняття, структура, функції

Невід'ємним компонентом функціонування бізнесу є його капітал, оскільки він формується до початку діяльності. Це твердження повністю відноситься до банків, але тут частка власного капіталу в структурі фінансових ресурсів в порівнянні з бізнесом незначна. В основному це пов'язано з деталями роботи банків, які залучають вільні кошти на фінансовому ринку і надають їх на комерційній основі іншим учасникам фінансового сектора (наприклад, у вигляді позик). На відміну від інших організацій, в яких акціонерний капітал забезпечує платоспроможність і основну діяльність, банки в першу чергу виконують функції страхування і захисту інтересів клієнтів. Таким чином, власний капітал є важливим фактором, що впливає на надійність, стабільність і платоспроможність фінансових установ, і повинен постійно контролюватися регулюючими органами, контролюючими діяльність всієї банківської системи.

Тому особливо важливі комплексні робочі завдання економічного характеру, формування власного капіталу у фінансових установах і деталі функціональних цілей. Зрештою, добре розвинена теорія управління запасами є однією з найважливіших передумов для її ефективного формування та використання. На наш погляд, відправною точкою дослідження акцій має бути розуміння і роз'яснення суті поняття «капітал».

Об'єктивний аналіз різних підходів і поглядів на сутність, ознаки та характеристики банківського капіталу дає підставу стверджувати, що банківський капітал є частиною ресурсів банку для економічного обороту. Це унікальний набір залучених і позикових коштів, які банк може використовувати для створення матеріальних, нематеріальних і фінансових активів для використання своєї банківської діяльності.

Наявність банківського капіталу є передумовою для створення і успіху

комерційних банків. Роль власного капіталу у формуванні сукупного капіталу фінансових установ і ролі економічного розвитку може бути розглянута тільки при детальному вивченні деталей його еволюції з урахуванням його економічного і господарського характеру та функції, що виконуються їм.

Сьогодні в економічній літературі існує досить багато розбіжностей з приводу тлумачення сутності визначення "власний капітал банку". Відсутність чіткого визначення цього поняття призводить до ототожнення з «фінансовими ресурсами банку», «власними коштами банку». Це значно ускладнює як теоретичну, так і практичну основу управління капіталом банку.

Наприклад, у своїй науковій роботі Н.В.Радова досліджує сутність власного капіталу банку і інтерпретує капітал банківської установи як «фонд ресурсів, що були внесені засновниками, акціонерами (учасниками) банку, і належать їм» [37]. В основному це пов'язано з тлумаченням капіталу банківських установ в Законі України «Про банки і банківську діяльність»: «власний капітал – власні кошти, залишкова вартість активів банку після вирахування всіх його зобов'язань». Тобто в цьому нормативному документі дається тільки поняття "капітал банку", а не поняття "власний капітал". Крім того, в цьому нормативному документі вказується, що капітал банку ділиться на основний і додатковий.

Давайте детальніше розглянемо різні інтерпретації визначень вченими "власного капіталу" банку різними вченими в таблиці 1.1.

Ґрунтуючись на аналізі визначення сутності поняття банку "власний капітал", ми пропонуємо дати наступне визначення, яке найбільш точно відображає суть цього поняття: власний капітал банківської установи - складова фінансових ресурсів банку, сукупність коштів, які власник банку використовує для здійснення банківських операцій та надання послуг з метою забезпечення належної фінансової стабільності та економічної незалежності, а також отримання прибутку кошти, що утворилися в результаті їх активної діяльності.

Багатофункціональне призначення власного капіталу банку робить його неоднорідним за складом, тобто складається з 3 основних компонентів:

- перший елемент власного капіталу банку є найбільш стабільним. Він

спрямований на підтримку основної діяльності банку. Це включає статутний капітал, резервний та субординований капітал, різницю в капіталі, переоцінку активів, розвиток персоналу та стимулюючі фонди;

Таблиця 1.1 – Тлумачення поняття «власний капітал» у працях різних авторів

№	Автор	Визначення
1	Законі України «Про банки і банківську діяльність» [1]	«власний капітал – власні кошти, залишкова вартість активів банку після вирахування всіх його зобов'язань»
2	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2]	«власний капітал – це різниця між активами і зобов'язаннями підприємства»
3	Зінченко О.В., Армаш Г.О. [15]	«власний капітал – це сукупність економічних благ у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, які залучаються до економічного процесу діяльності суб'єкта господарювання без визначення терміну повернення їх власникам, і здатні генерувати доходи»
4	Онищенко Ю.І., Гребінщикова Т.С. [30]	«власний капітал банку – це грошові кошти, внесені акціонерами (засновниками банку), а також кошти, утворені в процесі діяльності банку для забезпечення його економічної самостійності й фінансової стійкості протягом усього періоду його діяльності»
5	Лисенок О.В. [26]	«власний капітал банку – це окремий об'єкт управління в системі фінансів банківської установи, який формується з власних коштів акціонерів банку, спеціальних фондів і резервів та забезпечує здійснення фінансово-економічних операцій з метою одержання прибутку»

- другий компонент призначений для забезпечення ризику банківських операцій. Він більш змінний і складається з резервів капіталу і резервів для покриття можливих збитків від активних операцій;

- третій елемент капіталу використовується для регулювання його загального розміру. Він також може підтримувати діяльність та хеджувати ризики банку. Ця частина є найбільш мінливою, оскільки залежить від змін цілей і стратегічних потреб банку, а також вимог Національного банку України. Сюди входить нерозподілений прибуток, який може частково фінансуватися за рахунок пов'язаних зобов'язань.

Згідно з чинним внутрішнім законодавством, формування капіталу фінансових установ здійснюється тільки готівкою - це форма грошового капіталу,

яка є найбільш поширеною і ліквідною і тому легко конвертується в інші форми.

Щоб краще зрозуміти суть справедливості фінансових інститутів, давайте розглянемо її систематизацію за кількома критеріями (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2 - Класифікація власного капіталу банківської установи

№	Ознака	Види власного капіталу
1	За організаційно-правовою формою діяльності	акціонерний власний капітал
		пайовий власний капітал
2	За резидентністю	національний
		іноземний
3	За формою власності	приватний
		колективний
		державний
4	За способом розрахунку	балансовий капітал
		регулятивний капітал
5	За характером використання	капітал, що нагромаджується
		капітал, що споживається
6	За джерелами формування	статутний капітал
		резервний капітал та інші фонди
		накопичений (нерозподілений) прибуток
		емісійний дохід
7	За призначенням	Основний капітал (для забезпечення діяльності)
		Додатковий капітал (для покриття ризиків)
		Резервний капітал (для регулювання розміру)

Наведена вище класифікація капіталу фінансової установи допоможе краще зрозуміти його суть і вибрати основні інструменти управління ним.

Опис сутності власного капіталу фінансової установи вказує на його динамічний і функціональний характер, який дозволяє здійснювати активну банківську діяльність. Функціональний аспект капіталу забезпечує підтримку суспільної довіри до банків і сприяє фінансовій стабільності банківської системи за допомогою реалізації поточних стратегічних цілей.

Важливо створювати, нарощувати і оптимізувати структуру власного капіталу при веденні банківської діяльності з метою підвищення надійності банківських установ.

Завдання банківської політики, яке необхідно вирішити при створенні капіталу, полягає в тому, щоб знайти оптимальний обсяг і структуру з мінімальними витратами, відповідати потребам внутрішніх банків і нормативним

вимогам регулюючих органів і, як наслідок, забезпечити зростання і подальший розвиток банку. Виконання цього завдання - складний процес, який залежить від можливостей банківської установи, її організаційно-правової форми та наявності відповідних джерел фінансування. Сума капіталу банку складається з комбінації статутного капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку за попередній період, прибутку або збитку за звітний рік та інших елементів капіталу.

Вибір організаційної форми банку важливий для формування його статутного капіталу. Слід зазначити, що кожна форма господарюючого суб'єкта характеризується своїми перевагами і недоліками з точки зору стратегії розвитку банківської установи і визначається цілями, поставленими засновниками.

Відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» комерційні банки можуть бути створені в одній з наступних форм: ПАТ або кооперативний банк [59]. Порядок організації та функціонування відповідних діючих форм компаній визначено в Законі України «Про господарські товариства». Таким чином, новий закон регулює діяльність акціонерних товариств за формою власності відповідно до європейської практики.

Це пов'язано з вимогами внутрішнього банківського законодавства і з тим, що така форма організації найбільш підходить для функціонування банківської установи, оскільки вона забезпечує гнучку і просту процедуру залучення статутного капіталу в разі необхідності; імідж банку з точки зору котирувань акцій банку на біржах і позабіржові ринки, можливість таких котирувань на міжнародному ринку, можливість повернення акцій банку на вторинний неділю.

За формою власності банк на території України може бути зі стовідсотковим українським капіталом за участю іноземного капіталу або зі стовідсотковою участю іноземного капіталу.

На сьогоднішній день банки зі 100% іноземним капіталом повинні бути створені у формі публічних акціонерних товариств. Відповідно до Закону "про банківську діяльність і банківську діяльність" для створення банку з іноземним капіталом його засновники повинні отримати попередній дозвіл Центрального

банку. При цьому більше 10% акцій таких банків повинні належати нерезидентам[39].

Створення банку починається з формування статутного капіталу, який є основним компонентом власного банківського капіталу, і роль капіталу дуже важлива, оскільки капітал гарантує надійність банку і ефективність його діяльності. Це забезпечує надійність банку та ефективність його діяльності, оскільки це спосіб гарантувати інтереси його вкладників. Це дає банку можливість виконувати свої зобов'язання в непередбачених обставинах. Не менш важливу роль відіграють і інші складові капіталу (Таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 - Складові елементи власного капіталу банку

Елементи власного капіталу	Джерела формування	Механізм поновлення
Статутний (акціонерний) капітал	Емісія власних акцій	Повторний випуск акцій для збільшення статутного фонду
Резервний капітал	Відрахування від прибутку для створення резервного фонду та інших фондів банку (економічного стимулювання, економічного розвитку)	Величину резервного капіталу банк встановлює самостійно; він не може перевищувати статутний капітал. Використовується для покриття збитків банку. Поновлюється з прибутку.
Нерозподілений прибуток	Джерело власного капіталу внутрішнього походження. Утворюється в результаті розподілу прибутку як нерозподілена частина	Поповнюється новими залишками нерозподіленого прибутку в кінці року.

Важливим завданням є відповідність вимогам і нормативним нормам внутрішнього банку, формування власного капіталу, виконання яких забезпечує зростання і подальший розвиток банку, а також знаходження його оптимального обсягу і структури з мінімальними витратами на формування. Як вже говорилося, основним елементом власних коштів банку є статутний капітал. Його розмір, порядок формування та зміни визначаються Статутом банку, але мінімальний розмір статутного капіталу на момент реєстрації банку не може бути менше 120 млн грн. [38]. Мінімальне значення статутного капіталу визначається Центральним банком для забезпечення стабільності банку.

Теоретично, в залежності від форми інвестування розрізняють формування капіталу:

- * у грошовому вираженні;
- * у фізичній формі (будівлі, споруди, обладнання тощо);
- * у формі фінансових активів (акції, облігації тощо).

В іноземних банках більше половини статутного капіталу становить частка значних вкладів. У вітчизняній практиці формування і збільшення статутного капіталу банку допускається тільки за рахунок грошового внеску. Резиденти України здійснюють формування та збільшення статутного капіталу гривневих банків, а для нерезидентів грошові внески - у вільно конвертованій іноземній валюті або в гривнях.

Забороняється створювати статутний капітал за рахунок бюджетних коштів і коштів, отриманих за кредитом або заставою, а також створювати статутний капітал банку з неперевіраних джерел.

Статутний капітал банку складається з акцій і приватного капіталу при накопиченні внесків засновників або при створенні нового банку шляхом випуску або продажу акцій. Банк може продавати акції першого випуску за ціною не нижче номінальної вартості. Якщо такі акції продаються інвесторам за ціною, що перевищує номінальну вартість, виникає різниця у вартості, яка використовується як капітал банку.

Банк має право збільшити статутний капітал після того, як всі учасники повністю виконали свої зобов'язання з оплати акцій або акцій і після повної виплати раніше оголошеного зобов'язаного капіталу [39].

Формування статутного капіталу банку здійснюється за рахунок грошових внесків акціонерів, які повністю передаються в розпорядження банківської установи. Статутний капітал та інший капітал акціонерних банків

Кошти виділяються з власності акціонерів. Акціонерні банки несуть незалежну відповідальність перед вкладниками та іншими кредиторами. Акціонери можуть відмовитися від участі в цьому банку тільки шляхом продажу або передачі акцій банку третій стороні. Це сприяє підвищенню стабільності і

надійності банків, закладає основу для ефективного управління ліквідністю і зміцнює їх позиції на неділю. Акціонерні банки можуть купувати свої власні акції на вторинному ринку за умови письмового повідомлення Національного банку України. Банкам заборонено купувати власні акції, якщо регуляторний капітал може опуститися нижче необхідного мінімуму або якщо фінансове становище банку може погіршитися.

Банки можуть викупити свої власні випущені акції у акціонерів з метою подальшого перепродажу, розподілу між співробітниками, пожертвувань і реінвестування дивідендів.

Банк має право викупити акції, сплачені акціонерами, тільки за рахунок суми, що перевищує статутний капітал.

Суть викупу акцій банку для реінвестування дивідендів полягає в тому, що банк викупує частину акцій. Це дозволяє збільшити прибуток на 1 акцію, оскільки викуплені акції не враховуються при розподілі прибутку банку. Наступна складова власних коштів банку - резерви. Він спрямований на відшкодування непередбачених збитків за всіма активами та позабалансовими зобов'язаннями. Сума внеску до резервного фонду повинна становити не менше 5% від прибутку банку до досягнення 25% від нормативного капіталу банку [39]. Важливу роль у формуванні капіталу банку відіграє прибуток, за рахунок якої формуються різні резерви і фонди. Спеціальний резерв банку, що залишився після оподаткування, - це нерозподілений прибуток, який є внутрішнім джерелом ресурсів, які повністю інвестуються в акції. Це ресурс, на якому формуються резерви для виплати дивідендів його власникам, спрямовані на рекапіталізацію, тобто розширення банківського бізнесу.

Капітал банку становить невелику частину від загального капіталу банку в порівнянні з іншими сферами підприємницької діяльності. Це пов'язано з особливостями роботи Банку як установи, що виконує функцію фінансового посередника, тобто з тимчасовою мобілізацією наявних грошових ресурсів на фінансовому ринку, а потім розподілення їх між юридичними та фізичними особами. Таким чином, акції банку переслідують дещо іншу мету, ніж інші сфери

підприємництва. Це добре видно за функціями, які виконують акції комерційних банків.

Капітал має багатофункціональне призначення. Перша частина, призначена для підтримки банківської діяльності, є найбільш стабільною і включає розподіл процентних часток до статутного капіталу, частково у вигляді резервного і субординованого капіталу, відхилень від випуску, переоцінки основних засобів. Друга його частина спрямована на забезпечення активної та іншої діяльності та послуг банку від збитків. Ця частина більш маневрена, частково переміщається в районі резервів і резервів для покриття втрат від активних операцій. Розділ третій спрямований на регулювання обсягу капіталу, але його також можна використовувати для підтримки банківської діяльності та задоволення страхових потреб банків. Таким чином, розмір цієї частини власного капіталу є найбільш нестабільним через зміни стратегічних і тактичних цілей банку, а також вимог регулюючих і наглядових органів. Зазначена частина власного капіталу діє у вигляді нерозподіленого прибутку і частково субординованих зобов'язань зібрати для цього гроші.

1.2 Оцінка вартості власного капіталу

В процесі аналізу капіталу банку важливо оцінити його вартість. Отримавши додаткову інформацію для прийняття управлінських рішень, що відповідають поточним і прогнозованим планам щодо визначення ефективності банківської діяльності банку, шляхом оцінки вартості капіталу, існує кілька способів визначення вартості капіталу банку. Кожен має свої переваги та недоліки [18].

Перший метод полягає у визначенні балансової вартості (балансу) капіталу банку. Згідно з цим методом, всі активи і зобов'язання банку відображаються в балансі за первісною вартістю. Капітал розраховується як декомунізована різниця

між балансовою вартістю активів і зобов'язань. Цей метод оцінки дозволений лише в тому випадку, якщо балансова та ринкова вартість активів та зобов'язань суттєво не відрізняються. Якщо з будь-якої причини ринкова капіталізація значно відхиляється від вартості початкового балансу, такий підхід призведе до спотворення результатів і заниження капіталу банку. Цей метод простий і не вимагає особливих навичок і великих знань з боку банківських службовців, а також великих витрат.

Другий метод - це метод ринкової вартості, при якому активи і пасиви банку оцінюються за ринковою капіталізацією на основі чого розраховується власний капітал банку. Цей метод точно відображає фактичний рівень безпеки банку і дозволяє динамічно і реалістично оцінювати вартість його акцій, оскільки ринкова вартість активів і зобов'язань постійно змінюється. Однак банки зазвичай не цікавляться методом визначення вартості акцій, особливо якщо вони не сприяють зміцненню позицій банку на ринку. Цей метод зазвичай використовується керівництвом банку для внутрішніх потреб, але не вкладниками та кредиторами банку [18] це також корисно для зовнішніх користувачів.

Однак метод ринкової вартості має деякі недоліки. По-перше, оцінка активів і зобов'язань за ринковою вартістю не завжди доречна і точна. По-друге, цей метод трудомісткий, вимагає висококваліфікованих фахівців і вимагає значних фінансових витрат.

Суть третього методу-методу організаційних облікових процедур. В його основу лягають розрахунку суми майнових прав відповідно до правил і вимог, встановлених контрольно-наглядовими органами банку. Процедура визначення і встановлення прав власності варіюється від країни до країни, але Україна визначила одне з основних підходів до визначення складу процедур капіталу і розрахунків банку в країнах, які виражають фінансову стабільність і прозорість банківської системи, захищаючи вкладників і кредиторів [18].

У даного методу також існують деякі недоліки.

По-перше, при розробці процедури розрахунку права власності на банк Національний банк України діє з метою грошово-кредитної політики з органами

нагляду та нагляду.

По-друге, постійні зміни та вдосконалення цього методу розрахунку власного капіталу банку ускладнюють його порівняння при аналізі фінансового стану банку. Необхідно забезпечити порівняння капітальних витрат шляхом зміни правил розрахунку капіталу шляхом перенесення даних з попереднього звітного періоду в нові правила.

По-третє, цей метод дозволяє додати певну форму боргу та збитків до власного капіталу. Це може спотворити результати аналізу банку і викликати сумніви в успішності його діяльності.

Згідно з методологією Національного банку України, нормативні частки банків визначаються виходячи із суми основного капіталу (1рівень капіталу) складається із суми невикористаних резервів за вирахуванням активного банківського обслуговування, рівня банківського обслуговування та банківських операцій.

Алгоритм розрахунку розміру нормативного капіталу банку наведено нижче:

$$PBK = OK + ДК - B \quad (1.1)$$

де РВК – регулятивний власний капітал банку;

ОК – основний капітал, зменшений на суму недосформованих резервів за активними операціями банку;

ДК – додатковий капітал банку;

В – відвернення.

Водночас необхідно враховувати основний підхід, притаманний конкретній методології Національного банку України.

Основний капітал - це стабільне джерело фінансування, яке не може бути переведено, перерозподілено або виведено з банку; його розмір має залежність від класичного підходу до оцінки активів банку. Відрахування капіталу з нематеріальних активів відбувається через те, що ці активи, як правило, знецінюються, коли банки наближаються до банкрутства.

Додатковий капітал не завжди виступає в якості постійного джерела і його

вартість менш надійна, оскільки вона може включати "невиявлені" та "приховані" збитки від банківської діяльності.

Включення резервів за стандартними позиковими боргами до додаткового капіталу пов'язане з тим, що немає сумнівів, що позика за цим боргом буде погашена протягом зазначеного періоду, але ця практика показує, що деякі стандартні позики можуть бути безповоротними. У фінансовому обліку стандартний кредитний резерв розраховується на договірному рахунку і віднімається з балансової вартості кредитного портфеля і капіталу (шляхом його розподілу за загальною вартістю), але нарахування не розраховується.

Зниження оціночної суми регулятивного власного капіталу заробленого капіталу та боргових цінних паперів, випущених іншими банками, в портфелі банків для цілей продажу та інвестування, пов'язане з необхідністю запобігання ланцюговими банків. Насправді ми говоримо про запобігання ситуації, коли банки купують акції один одного для штучного збільшення статутного капіталу [19].

Зниження регуляторної власності банків на інвестиції в дочірні компанії, банки та/або дочірні компанії та банки є показником ризиків, які несуть банки, та потенційних джерел цих інвестицій.

Прибуток і збитки за поточний рік розраховуються по-різному. Збитки віднімаються з рахунку основного капіталу, а прибуток входить в додатковий капітал.

З точки зору фінансового обліку, вторинний капітал є відповідальністю банку, але його власний капітал має певну характеристику: виплата відсотків

У разі ліквідації банку залежний капітал отримує свої гроші тільки після виплати вимог вкладників і кредиторів, але до угоди з акціонерами. Переведення вторинного капіталу в категорію статутного допускається відповідно до процедур, передбачених чинним законодавством.

При розрахунку загальної суми капіталу додатковий капітал не повинен перевищувати суму капіталу. Включення субординованого боргу в рахунок власного капіталу фактично обмежено 50% від суми основного капіталу.

1.3 Методи, інструментарій та інформаційне забезпечення

Власний капітал банку складається з основного капіталу та додаткового капіталу. Основний капітал включає статутний капітал, нерозподілений прибуток та резерви, тоді як додатковий капітал може містити субординовані борги та інші компоненти, що відповідають певним критеріям надійності. Оцінка власного капіталу дозволяє банку аналізувати свою здатність покривати ризики, виконувати нормативні вимоги та підтримувати достатній рівень ліквідності.

Основними методами оцінки власного капіталу банку є бухгалтерський метод, метод ринкової вартості, метод дисконтування грошових потоків та метод порівняльного аналізу. Бухгалтерський метод базується на аналізі фінансових звітів банку та визначає власний капітал як різницю між активами та зобов'язаннями. Цей метод є основою для інших підходів і забезпечує базовий рівень оцінки капіталу.

Метод ринкової вартості враховує ринкові ціни акцій банку та їхню капіталізацію. Цей метод дозволяє оцінити власний капітал з урахуванням ринкових умов та очікувань інвесторів. Водночас, цей підхід може бути нестабільним через вплив ринкових коливань та спекулятивних чинників.

Метод дисконтування грошових потоків передбачає оцінку власного капіталу на основі прогнозованих грошових потоків, які банк зможе генерувати у майбутньому. Цей метод враховує теперішню вартість очікуваних доходів та витрат, що дозволяє здійснити більш точну оцінку фінансового стану банку. Він є складним у застосуванні, оскільки потребує детальних прогнозів та врахування дисконтувальної ставки.

Метод порівняльного аналізу базується на порівнянні фінансових показників банку з аналогічними показниками інших банків або середньогалузевими значеннями. Цей метод дозволяє виявити сильні та слабкі сторони банку та оцінити його позицію на ринку. Важливим аспектом є вибір правильних порівняльних баз для забезпечення об'єктивності оцінки.

Інструментарій оцінки власного капіталу банку включає різні фінансові коефіцієнти, аналітичні моделі та програмне забезпечення для фінансового аналізу. Основні фінансові коефіцієнти, що використовуються для оцінки власного капіталу, включають коефіцієнт достатності капіталу, коефіцієнт фінансового важеля, коефіцієнт рентабельності власного капіталу та інші. Ці коефіцієнти дозволяють оцінити ефективність використання власного капіталу та ризику, пов'язані з його структурою.

Аналітичні моделі, такі як Value-at-Risk (VaR), Stress Testing та інші, дозволяють банкам моделювати різні сценарії та оцінювати вплив можливих ризиків на власний капітал. Value-at-Risk оцінює можливі втрати капіталу за певний період часу з урахуванням заданого рівня ймовірності. Stress Testing моделює екстремальні економічні ситуації та аналізує їхній вплив на фінансовий стан банку. Ці моделі є важливими інструментами для управління ризиками та забезпечення фінансової стійкості.

Інформаційне забезпечення оцінки власного капіталу банку включає внутрішні та зовнішні джерела інформації. Внутрішні джерела включають фінансові звіти банку, бухгалтерські дані, управлінську звітність та інші внутрішні документи. Зовнішні джерела включають ринкову інформацію, економічні огляди, дані регуляторних органів, рейтингових агентств та інші публічні джерела.

Фінансові звіти банку, такі як баланс, звіт про фінансові результати та звіт про рух грошових коштів, є основними джерелами інформації для оцінки власного капіталу. Вони надають детальну інформацію про активи, зобов'язання, доходи та витрати банку. Аналіз цих звітів дозволяє визначити фінансову стійкість банку та його здатність генерувати прибуток.

Регуляторні органи, такі як центральні банки та інші фінансові регулятори, надають важливу інформацію про нормативні вимоги до власного капіталу банків. Вони встановлюють мінімальні рівні капіталу, які банки повинні підтримувати для забезпечення своєї фінансової стійкості. Виконання цих вимог є ключовим аспектом оцінки власного капіталу.

Рейтингові агентства надають незалежну оцінку фінансової стійкості банків на основі аналізу їхніх фінансових показників, ризиків та інших факторів. Рейтинги, що присвоюються агентствами, є важливим індикатором для інвесторів та інших зацікавлених сторін.

Отже, оцінка власного капіталу банку є складним процесом, який вимагає використання різних методів, інструментарію та джерел інформації. Правильна оцінка власного капіталу дозволяє банкам підтримувати фінансову стійкість, ефективно управляти ризиками та забезпечувати виконання нормативних вимог. Це сприяє стабільності банківської системи та підвищенню довіри з боку інвесторів, клієнтів та інших зацікавлених сторін.

2 АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1 Оцінка основних показників діяльності банків

Акціонерне товариство Комерційний банк ПРИВАТБАНК (далі Банк) було створено відповідно до Статуту від 07.02.1992 року як ТОВ "Комерційний банк ПриватБанк" і засновано Національним банком України 19.03.1992 року.

Щоб запобігти дестабілізації банківської системи України 18.12.2016 року, враховуючи системну значимість Приватбанку, держава провела його націоналізацію.

Відповідно до закону, держава в особі Міністерства фінансів має право володіти 100% акцій РНБО України в КБ Приватбанку станом на 18.12.2016 рік. Сьогодні єдиним акціонером банку є держава, якій належить 100% акцій банку. У КБ Приватбанку функцію управління корпоративними правами держави виконує Кабінет Міністрів України, який також виконує функції вищого керівного органу Національного банку.

Проаналізуємо зобов'язання, активи та акції Приватбанку за 5 років.

1. Одним з напрямків аналізу основних показників банківської діяльності є аналіз активних операцій. Це повинно сприяти підвищенню ефективності управління банківськими активами. Аналіз активів банку - це оцінка скоординованого управління ефективністю балансу банку. Аналіз динаміки і складу активів ВАТ КБ Приватбанк, а також їх оцінки наведені в таблиці 2.1.

Як видно з таблиці 2.1, найбільшу частку у відсотках від загального обсягу активів склали позики і аванси, видані клієнтам (65,4% у 2017 році, 14,5% в 2018 і 20,6% в 2019 році, 19,7% у 2020 році та 15,2% - у 2021 році), грошові кошти і їх еквіваленти (11,2% у 2017 році, 10,4% в 2018 році, 11,3 % в 2019 році, 15,2% у 2020 році, 13,3% у 2021 році) та основні засоби і активи нематеріальні (1,02% у 2017 році, 1,37% в 2018, 1,6% в 2019 році, 1,57% у 2020 році та 1,6% у 2021 році).

Таблиця 2.1 Динаміка та склад активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023

роки

Показник	2019		2020		2021		2022		2023	
	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку
Грошові кошти та їх еквіваленти	30243	11,2	25296	10,4	27360	11,3	45894	15,2	49911	13,3
Заборгованість інших банків	1811	0,67	4516	1,86	-	-	27118	9,0	25059	6,7
Кредити та аванси клієнтам	176045	65,4	38335	14,5	50140	20,6	59544	19,7	55021	14,7
Вбудовані похідні фінансові активи	23239	8,6	34336	14,1	-	-	-	-	-	-
Інвестиції в дочірні підприємстві	433	0,16	30	0,01	30	0,01	155	0,05	30	0,01
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	1675	0,62	90354	9,03	-	-	84680	28,0	100750	26,9
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-	36322	14,9	-	-	66602	22,01	119196	31,8
Передплата з поточного податку на прибуток	2	0,0007	184	0,07	184	0,07	2257	0,75	6660	1,8

У 2023 році загальна сума активів збільшилася на 106 000 тис.грн. До кінця 2023 року структура активів змінилася таким чином: збільшилася частка грошових коштів та їх еквівалентів, що свідчить про поліпшення фінансового становища банку, зменшилися основні та нематеріальні активи.

За часткою інвестицій в дочірні компанії можна зробити висновок, що дочірня компанія може підтримувати себе.

Строго кажучи, в 2023 році в порівнянні з 2019 роком сума грошових коштів та їх еквівалентів збільшилася на 19668 тисяч доларів. Залишок на рахунку

ВАТ КБ «ПриватБанк» є кореспондентським.

Таким чином, якщо ми порівняємо 2023 і 2022 роки, ми побачимо, що грошові кошти та їх еквіваленти збільшаться на 3244 тисячі доларів, а основні і нематеріальні активи - на 24615 тисяч доларів.

Інші види активів відіграють важливу роль в діяльності банку, складаючи від 0,01% до 1,00% від загальної суми активів банку. Проаналізуємо склад і структуру зобов'язань ПАТ КБ «Приватбанк» (таблиця.2.2).

Таблиця 2.2 Динаміка та склад зобов'язань КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 роки

Показник	2019		2020		2021		2022		2023	
	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку
Заборгованість перед НБУ	18047	8,7	12394	5,4	9817	3,98	7721	3,02	-	-
Заборгованість перед банками та іншими фін. організаціями	2667	1,3	234	0,1	195	0,08	201	0,08	2	0,0001
Кошти клієнтів	181133	88,0	212750	92,5	231035	93,7	240621	94,3	312708	94,8
Випущені борт. цінні папери	2	0,0001	2	0,0001	-	-	-	-	-	-
Заборгованість орендаря злізингу	-	-	-	-	-	-	1748	0,68	1855	0,6
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	94	0,04	106	0,05	136	0,05	121	0,05	146	0,04
Резерви, інші фінансові та не фінансові зобов'язання	4000	1,9	4397	1,9	3132	1,3	3260	1,3	12082	3,7
Інші фінансові зобов'язання	-	-	-	-	2249	0,91	1522	0,6	2907	0,9
Субординований борг	122	0,06	129	0,06	-	-	-	-	-	-
Всього зобов'язань	206065	100	230012	100	246584	100	255194	100	329700	100

Проаналізувавши таблицю 2.2, можна зробити висновок, що в досліджувані

роки найбільшу частку від загального обсягу становили кошти клієнтів (2019 рік – 88%, 2020 рік – 92,5%, 2021 рік – 93,7%, 2022 рік – 94,3%, 2023 рік – 94,8%), на другому місці заборгованість перед НБУ (2019 рік – 8,7%, 2020 рік – 5,4%, 2021 рік – 3,98%, 2022 рік – 3,02%), а третє місце посідають резерви, інші фінансові та не фінансові зобов'язання (2019 рік – 1,9%, 2020 рік – 1,9%, 2021 рік – 1,3%, 2022 рік – 1,3%, 2023 рік – 3,7%).

Як видно з таблиці 2.2, зобов'язання ВАТ КБ ПриватБанку росли протягом 5 років і в абсолютному вираженні збільшилися на 123635 тис.грн в період 2019-2023 років. По суті, можна зробити висновок, що дуже ефективна робота депозитного сектора полягає в залученні ресурсів, за рахунок яких відбувається збільшення клієнтських коштів. Структурні зміни, що відбулися в зобов'язаннях ВАТ КБ Приватбанк в період з 2019 по 2023 рік, відображені на рисунку 2.1

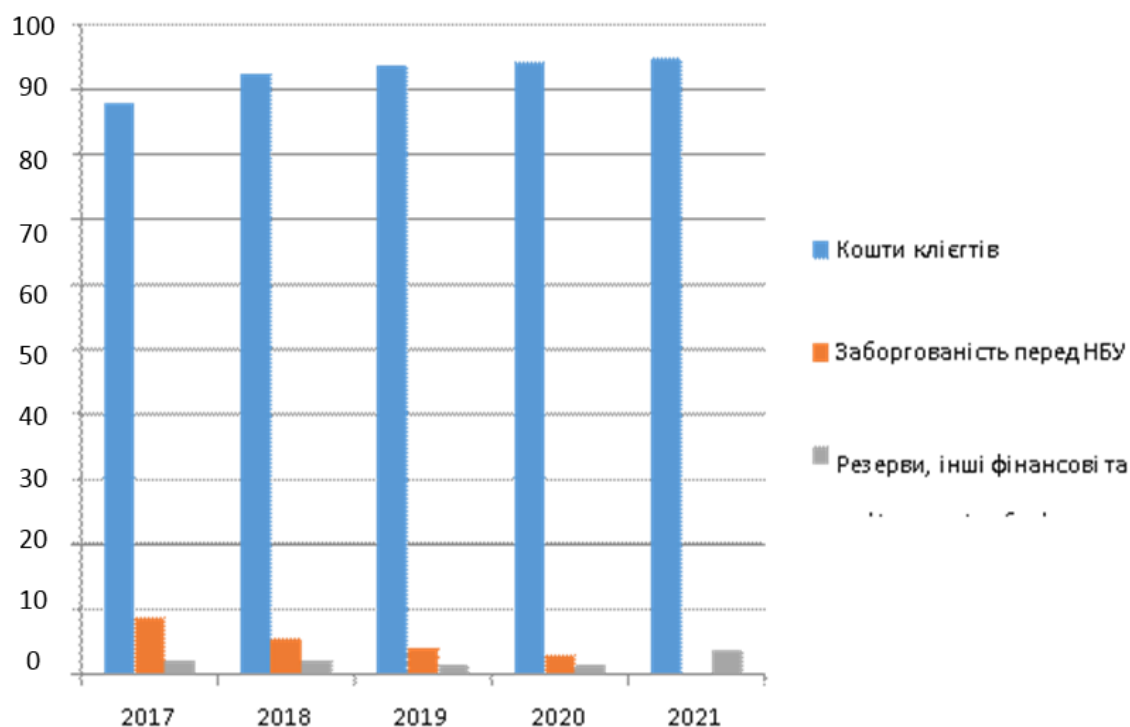

Рис. 2.1 - Структурні зміни у зобов'язаннях КБ «ПриватБанк» у 2017- 2021 роках

З даних на малюнку 2.1 видно, що найбільша частка боргу припадає на кошти клієнтів. Збільшення боргу в основному пов'язане з ними. Тому ми аналізуємо кошти клієнтів в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Структура коштів клієнтів КБ «ПриватБанк» за 2019-2023

роки

Показник	2019		2020		2021		2022		2023	
	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку	Тис. грн	% до підсумку
Державні та громадські організації	17952	0,02	21568	0,02	26054	0,02	31050	0,03	31958	0,03
Поточний рахунок	17952	100	21568	100	25881	99,33	31050	100	31958	100
Строкові кошти	-	-	-	-	273	0,67	-	-	-	-
Інші юридичні особи	20394996	27,39	21571569	23,63	20451434	19,23	21231512	19,2	21589643	19,3
Поточний рахунок	10307768	50,54	14450815	66,99	10596995	51,82	10711500	50,4	11458749	53,07
Строкові кошти	10087308	49,46	7120854	33,04	9854539	48,18	10520012	49,5	10130894	46,93
Фізичні особи	54037083	72,58	69695358	76,35	85847050	80,74	89412070	80,8	90045126	80,6
Поточний рахунок	8362986	15,48	11438257	16,41	14603724	17,01	16154250	18,07	17542896	19,5
Строкові кошти	45674197	84,52	58257201	83,59	91243426	82,99	73257820	81,93	72502230	80,5
Усього коштів клієнтів	74459731	100,00	91289195	100	106334238	100	110674632	100	111666727	100

З таблиці 2.3 видно, що за останні 5 років найбільша частка клієнтських коштів належить окремим фондам, збільшившись з 72,58% у 2019 році до 80,6% у 2023 році. Строго кажучи, це збільшення склало 36 008 043 тис.грн. Зростання за рахунок коштів клієнтів робить позитивний вплив на ліквідність. Це сприяє стабільності і надійності ресурсної бази. Однак строкові депозити коштують дорожче, що негативно впливає на прибутковість та прибутковість. У той же час збільшення частки банківських кредитів (більше 30%) збільшує ризик нестабільної ліквідності в міру зростання залежності банків від зовнішніх джерел фінансування.

2.2 Аналіз динаміки власного капіталу банку

Процес аналізу структури капіталу банку включає в себе деталізацію окремих компонентів і наступних характеристик. Обсяг капіталу надалі продовжує бути менше статутного капіталу, що пояснюється значними втратами української банківської системи. Однак розмір регульованого капіталу у 2023 році перевищить вартість статутного капіталу на 3,8% (6,6 млрд грн). Характеристики окремих складових капіталу українських банків показані в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Динаміка складових власного капіталу ПриватБанку за 2019–2023 рр.,млн. грн.

Показники	Період				
	1.01.2019	1.01.2020	1.01.2021	1.01.2022	1.01.2023
Акціонерний капітал	50695	206060	206060	206060	206060
Емісійний дохід	23	23	23	23	23
Внески у капітал отримані, але ще не зареєстровані	141591	-	-	-	-
Резерв переоцінки приміщень	783	747	687	614	598
Нереалізований (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	521	(429)	(3303)	(1274)	(2937)
Результат від операцій з акціонером	9934	12174	12174	12174	12174
Загальні резерви та інші фонди	1619	6211	6211	6850	8481
Накопичений дефіцит	(176048)	(199943)	(190388)	(169918)	(171665)
Усього власного капіталу	(882)	24793	31464	54529	52825

Процес аналізу структури капіталу банку включає в себе деталізацію окремих компонентів і наступних характеристик. Обсяг капіталу надалі продовжує бути менше статутного капіталу, що пояснюється значними втратами української банківської системи. Однак розмір регульованого капіталу у 2023 році перевищить вартість статутного капіталу на 3,8% (6,6 млрд грн). Характеристики окремих складових капіталу українських банків показані в таблиці 2.4.

Збільшення статутного капіталу банків було обумовлено інвестиціями

вітчизняних та іноземних інвесторів. Тенденція до збільшення капіталу банків у 2018 році за рахунок внутрішніх інвесторів є позитивною, оскільки підвищення капіталізації підвищує інтерес інвесторів до ефективного використання ресурсів банку, його фінансового стану та якості активів.

В останні роки субординований борг займав важливе місце в структурі пайової участі, і його активна роль була відзначена більшістю експертів. Українське законодавство визначає субординований борг як простий продукт незабезпеченого боргу, який може бути отриманий у банку не раніше ніж через 5 років і повернутий інвестору після погашення всіх інших вимог кредиторів у разі ліквідації або банкрутства [6].

З економічної точки зору субординований борг повинен бути зобов'язанням банку. Однак, оскільки ці зобов'язання є обов'язковими, тобто вторинними, банки можуть використовувати їх для поповнення свого капіталу. Таким чином, закон України розглядає субординований борг як гібридний інструмент капіталу, що має характеристики власного капіталу і боргу.

Відповідно до субординованих зобов'язань кошти можуть бути залучені від юридичних осіб у вигляді позик, дека і депозитів шляхом укладення прямого договору між банком та інвестором і випуску банком облігацій. Якщо врахувати ці кошти в капіталі банку, то мінімальна сума боргу на умовах субординованого боргу через випуск облігацій становить 100 тис.грн. На суму понад 200 мільйонів гривень. Кошти збираються шляхом заключення прямих контрактів.

За законом сума субординованого боргу, включеного в капітал банку, не повинна перевищувати 50% основного капіталу, а його вартість повинна зменшуватися на 20% на рік. Однак Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подолання негативних наслідків фінансової кризи» від 23.06.2009 року підвищує максимальний обсяг коштів, залучених за субординованими боргами, до 100% основного капіталу банку. Протягом цього періоду кошти, залучені в жовтні з точки зору субординованих зобов'язань, повністю переводяться в капітал банку без урахування додаткових обмежень капіталу.

Введення цієї норми посилює процес капіталізації банків. Однак, якщо врахувати недостатній рівень економічної активності в Україні і зростаючу загрозу другої хвилі глобальної економічної кризи, банки повинні бути капіталізовані до кінця 2011 року. Так, наприкінці 2011 року Комітет Верховної Ради України з фінансової, банківської, податкової та митної політики рекомендував збільшити строк дії закону до 01.01.2021 року для того, щоб не було процесу декапіталізації банківських установ.

Внесення таких змін дозволить банкам відповідати вимогам до капіталу і сприятиме ефективному розвитку банківської системи в посткризовий період. Ця цифра показує динаміку змін обсягу субординованої заборгованості банків за останні роки. (рис. 2.1)

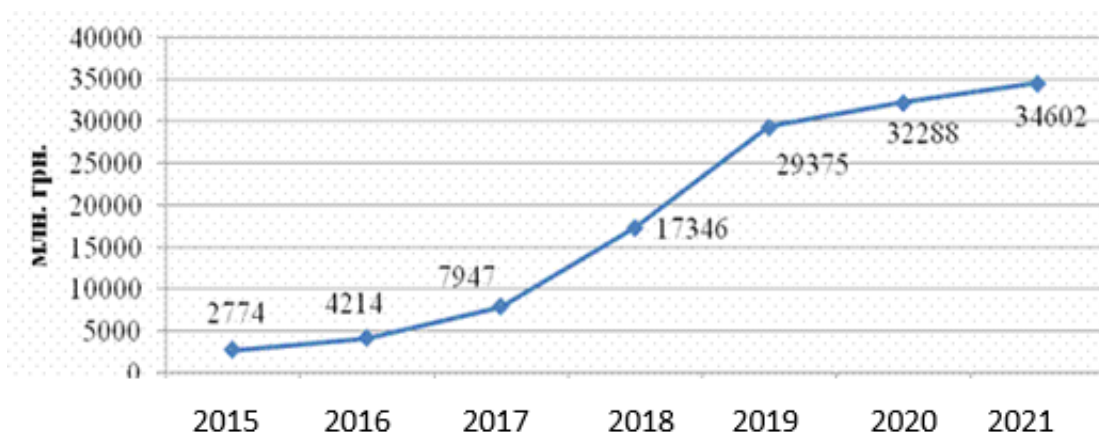

Рис. 2.2 - Динаміка обсягу субординованого боргу ПриватБанк за 2017–2023 рр., млн. грн.

З моменту прийняття закону субординована заборгованість банків значно зросла-більше 12 мільярдів гривень. Тенденція до збільшення обсягу субординованого боргу банків в найближчі роки збережеться, і до початку 2023 року він досягне 34,602 млн грн.

Привабливість субординованого боргу банку базується на наступних засадах:

- по-перше, збільшення капітальної бази банку без збільшення числа його власників;
- по-друге, ризик нижчий, оскільки субординований борг є дешевшим

джерелом капіталу, ніж випуск акцій;

- по-третє, відсотки за субординованими зобов'язаннями виплачуються шляхом збільшення загальної вартості;

- по-четверте, оскільки субординований борг залучається в довгостроковій перспективі, інвестиційний ризик учасників ринку обмежений у часі [3].

У той же час необхідно враховувати недоліки, властиві цьому ресурсу, який збільшує капітал банку. Амортизація субординованих зобов'язань знижує співвідношення капіталу до боргу. Банки знижують свою надійність і обмежують можливість збільшення доходів і прибутку.

Привабливість субординованого боргу у формі облігацій залежить від ринкової ситуації та ціни цінних паперів. Також банк надає додаткові послуги з випуску, розміщення та реєстрації субординованих цінних паперів, а саме облігацій відповідно до вимог нормативних правових актів Центрального банку та Національної комісії з цінних паперів та бірж.

Слід також зазначити, що збільшення капіталу за рахунок субординованого боргу є лише тимчасовим вирішенням проблеми капіталізації банківської системи, оскільки ця сума боргу включається в додатковий капітал банку тільки на 5 років. Таким чином, результати аналізу власного капіталу акцій Приватбанку показують його зростання, незважаючи на багато властивих йому недоліків.

3. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ

3.1 Шляхи збільшення власного капіталу

Забезпечення стабільності банківської системи є важливим завданням для кожної економіки. Власний капітал банку відіграє важливу роль у підтримці стабільності, виступаючи захисним буфером від фінансових потрясінь та виступаючи джерелом фінансування для зростання та розвитку банку. Для забезпечення конкурентоспроможності та стійкості в сучасній економіці стає необхідним підвищення власного капіталу банків.

Власний капітал банку складається з власного капіталу, резервів і нерозподіленого прибутку. Капітал створюється за рахунок внесків акціонерів, а резерви накопичуються з річного прибутку банку, який не виплачується у вигляді дивідендів. З іншого боку, нерозподілений прибуток являє собою частину чистого прибутку банку, яка залишається в його розпорядженні для реінвестування. Збільшення капіталу банку може бути досягнуто як за рахунок внутрішніх, так і зовнішніх джерел.

Одним з найбільш ефективних джерел приросту внутрішнього капіталу є використання нерозподіленого прибутку. Нерозподілений прибуток дозволяє накопичувати резерви, які можна використовувати для фінансування нових проектів, розширення вашого бізнесу та покриття можливих майбутніх збитків. Є кілька переваг у нерозподіленому прибутку. По-перше, це зменшує залежність банків від зовнішніх джерел фінансування, уникаючи додаткових витрат, пов'язаних із привабленням зовнішнього капіталу. По-друге, накопичення нерозподіленого прибутку свідчить про фінансову стабільність банку, що, в свою чергу, сприяє підвищенню довіри клієнтів та інвесторів. Банки з високим нерозподіленим прибутком можуть більш ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами, інвестуючи в розвиток і зміцнення своїх позицій на ринку.

Випуск нових акцій – це ще один важливий інструмент для збільшення капіталу банків. Банки можуть випускати додаткові акції, які продаються інвесторам. Цей процес може бути реалізований у формі IPO або приватного розміщення серед обмеженої кількості інвесторів. Випуск акцій дозволяє банкам залучати значний капітал, фінансувати розширення діяльності, впроваджувати нові технології та покращувати обслуговування клієнтів. Крім того, випуск акцій допомагає розширити базу акціонерів, що може поліпшити репутацію банку і його ринкові позиції. Залучення нових акціонерів також дозволяє банкам зміцнити свої позиції на ринках капіталу і підвищити ліквідність.

Зовнішні джерела підвищення власного капіталу включають придбання інших фінансових установ та залучення стратегічних інвесторів. Інтеграція з іншими фінансовими установами за допомогою злиття і поглинань може значно збільшити капітальну базу банку. Така угода дозволяє об'єднати активи і ресурси двох банків, що призведе до збільшення їх капітальної бази і підвищення фінансової стабільності установи злиття. Придбання іншими фінансовими організаціями можуть надати банкам доступ до нових інків, збільшити їх частку на ринку і підвищити їх конкурентоспроможність. Об'єднана структура може мати кращі фінансові показники і великі можливості для залучення капіталу на міжнародних ринках.

Залучення стратегічних інвесторів, таких як міжнародні фінансові фірми та великі пайові фонди, також може значно збільшити капітал банків. Стратегічні інвестори приносять з собою не тільки фінансові ресурси, а й управлінський досвід і сучасні технології. Це дозволяє банкам підвищувати ефективність своєї діяльності, впроваджувати інноваційні рішення і підвищувати якість обслуговування клієнтів. Залучення стратегічних інвесторів також може підвищити репутацію банку і зміцнити його позиції на ринку. Наявність впливових інвесторів може значно підвищити довіру до банків з боку клієнтів, партнерів та інших учасників фінансового ринку.

Залучення капіталу повинно включати ретельне управління ризиками. Основні сфери управління ризиками включають аналіз умов ринку, оцінку

фінансової стабільності банків та відповідність нормативним вимогам. Банки повинні забезпечувати дотримання мінімального рівня власного капіталу і нормативних вимог до звітності, щоб уникнути санкцій і забезпечити стабільну роботу. Ефективне управління ризиками також включає розробку стратегій зменшення впливу негативних факторів на нашу продуктивність та запобігання кризам.

Незалежна оцінка фінансової стабільності банку зовнішніми консультантами та аудиторами може допомогти виявити потенційні ризики та розробити ефективні заходи щодо їх мінімізації. Незалежна оцінка дозволяє отримати об'єктивну інформацію про фінансовий стан банку і підвищити якість управління ризиками.

Залучення капіталу банків є важливим завданням для забезпечення фінансової стабільності та конкурентоспроможності. Використання нерозподіленого прибутку, випуск акцій, інтеграція з іншими фінансовими установами та залучення стратегічних інвесторів є основними способами досягнення цієї мети. Ефективне управління ризиками і дотримання нормативних вимог забезпечать стабільність і розвиток банківської системи, що є передумовою для економічного зростання і соціального благополуччя.

Отже, збільшення банківського капіталу не тільки сприяє зміцненню фінансової стабільності фінансових установ, а й направлено на забезпечення стабільності і розвитку всієї фінансової системи в сучасній економіці, де фінансові ризики і проблеми стають все більш складними. Ефективне управління капіталом стало важливим фактором успіху фінансових установ. Інвестиції в акціонерний капітал дозволяють банкам бути більш гнучкими і адаптуватися до змін ринку, забезпечувати високий рівень обслуговування клієнтів і підтримувати довгострокову стійкість. Таким чином, вибір правильної стратегії залучення капіталу є важливим кроком для забезпечення стабільного та успішного розвитку банківських установ.

3.2. Формування якісної структури власного капіталу банків з рахування ризиків банківської діяльності

Банки, які знаходяться в процесі здійснення своєї діяльності, не можуть не звертати уваги на ризики, які є в основі функціонування будь-якого банку. На думку багатьох авторів, ризик є грошовим вираженням ймовірності подій, які можуть призвести до збитків [12]. Іншими словами, якщо розширити це положення, ризик банку призведе до втрати частини коштів банку, що негативно позначиться на прибутку і капіталі і призведе до додаткових збитків в результаті банківських операцій або зміни умов навколишнього середовища.

Виникнення банківських ризиків пов'язано з тим, що вартість банківських активів і зобов'язань може коливатися під впливом різних економічних, політичних, соціальних та інших факторів. Метою класифікації банківських ризиків є створення системи управління, яка дозволяє банківським установам прогнозувати, аналізувати і мінімізувати окремі різновиди, а також знижувати вплив загального ризику на їх діяльність.

Найбільш поширеним є поділ ризиків на 3 категорії:

- фінансові (кредитний ризик, ризик ліквідності, ціновий, базовий, процентний ризик, валютний, ринковий, інфляційний ризик), пов'язані з несподіваними змінами обсягу, прибутковості, вартості та структури активів і зобов'язань;

- функціональний (стратегічний; технічний; ризик експлуатаційних витрат або накладних витрат (ризик неефективності); ризик впровадження нових продуктів або технологій);

- додаткові зовнішні ризики (ризик недотримання вимог, репутаційні втрати, ризик країни);

Національний банк України контролює банківську справу за дев'ятьма категоріями ризику: кредит, ліквідність, зміни процентних ставок, ринків, валют, операцій і технологій, репутаційних, юридичних і стратегічних.

При формуванні власного банківського капіталу мінімізація ризику повинна ґрунтуватися не тільки на аналізі фінансового стану банківської установи та її підрозділів, а й на рішеннях, що враховують ризики при проведенні певних банківських операцій і мінімізують втрати при їх здійсненні.

Основними принципами, що лежать в основі роботи з мінімізації ризиків, є:

- досягнення оптимального балансу між банківським ризиком і прибутковістю;

- залучати як управлінський, так і адміністративний відділи, які безпосередньо забезпечують здійснення відповідних банківських операцій у процесі управління ризиками;

3) оскільки стан банку, фінансові можливості клієнтів банку, ситуація на фінансових ринках, економічна ситуація в країні та економічна ситуація в регіоні, в якому працює банк, не є постійними, робота з мінімізації ризиків повинна проводитися поетапно і безперервно.

Мінімізувати банківський ризик варто за допомогою системи управління ризиками, яка включає в себе наступні елементи:

- ідентифікацію (визнання) ризиків;
- набір інструментів і методів оцінки ризиків;
- інструменти обмеження і зниження ризиків;
- моніторинг і прогнозування ризиків;
- організаційна структура, що забезпечує потік інформації і функціонування цієї системи.

Система управління ризиками повинна забезпечувати виконання таких завдань [37]:

- оптимізувати співвідношення потенційних можливостей, ризиків, розміру капіталу і темпів зростання банку;

- впровадження систематичного підходу до оцінки та управління ризиками;
- співставлення ризиків та потенційних можливостей для досягнення найкращих результатів;

- створення ключової частини процесу прийняття управлінських рішень;

- підвищити керованість банків за рахунок створення відповідних структур управління.

Однією з основних проблем в області управління ризиками для сучасних українських банків є поліпшення управління ризиками пасивних операцій в цілому і нарощування капіталу зокрема. Багато випадків фінансової нестабільності у фінансових установах насправді завжди вказували на необхідність більш серйозного підходу до аналізу банківського ризику.

Банку рекомендується управляти своїм ризиком і збільшувати свій капітал в кілька етапів:

- визначити ресурси та суми, необхідні для оцінки рівня ризику;
- становити шкалу ризиків, яка є способом визначення кола потенційно небезпечних клієнтів і оцінки ймовірності виникнення ризику;
- вибір або розробка способів мінімізації ризику;
- аналіз результатів управління ризиками та необхідних коригувань за попередніми пунктами плану.

Система управління ризиками в процесі формування ресурсів банку повинна ґрунтуватися на загальних критеріях оптимальності політики банку, а саме ліквідності, прибутковості, надійності і т. д.

При здійсненні діяльності банку велику увагу слід приділяти питанню оцінки вартості його капіталу, оскільки чітка оцінка його вартості дозволяє йому отримати відповідну інформацію про стан поточного капіталу банку, про необхідні управлінські рішення, скласти план, визначити діяльність банку і намітити дії майбутніх банківських установ.

Існує кілька способів визначення вартості капіталу банку, кожен з яких має свої великі переваги і недоліки.

Перший метод полягає у визначенні балансової вартості капіталу на основі бухгалтерської звітності. Згідно з цим методом, всі активи і зобов'язання фінансових установ визнаються за рахунок їх придбання або нарахування. Цей метод оцінки дозволений тільки в тому випадку, якщо балансова вартість і фактична ринкова вартість активів і зобов'язань банку істотно не відрізняються

один від одного. Якщо ринкова вартість істотно відхиляється від балансової вартості, вищевказані методи призводять до спотворення отриманих результатів і неадекватної оцінки капіталу банку. Звичайно, цей метод відносно простий, він не вимагає відмінного банківського службовця, який виконує деякі розрахунки, і великих сум грошей в розрахунках для оцінки вартості капіталу.

Другий метод базується на ринковій вартості та оцінці активів та зобов'язань банківської установи як ринкової вартості та відповідному розрахунку капіталу банку. Цей метод набагато точніший, ніж перший, відображає фактичний рівень безпеки банку і дозволяє більш реалістично і динамічно оцінювати вартість акцій, оскільки ринкова вартість активів і зобов'язань постійно змінюється. Однак, як показує практика, зазначений в даному методі розрахунку вартості акцій метод часто використовується менеджерами банків для внутрішніх розрахунків і визначення реальної вартості акцій, особливо в тому випадку, якщо банк не вносить істотного внеску в зміцнення позицій банку на певному ринку банківських послуг. Його результати дуже корисні для клієнтів банку та користувачів іншої інформації. Варто відзначити, що метод визначення ринкової вартості акцій банків має кілька недоліків. Перш за все, не завжди можна точно оцінити активи та зобов'язання банку на основі його ринкової вартості. По-друге, цей метод відносно трудомісткий і вимагає не тільки висококваліфікованих фахівців, а й значних витрат.

Третій метод, метод процедур нормативного обліку, полягає в розрахунку розміру капіталу банку відповідно до методології (правил і вимог), встановленої відповідними організаціями, що здійснюють банківський нагляд і контроль в області банківської діяльності. Таким чином, капітал фінансової установи розраховується як сума його компонентів. Кожна країна самостійно визначає механізм визначення капіталу і компонентів банку.

Щоб запобігти втраті капіталу, керівництво банку виявляє різні банківські ризики, оцінює їх і прогнозує очікувані і непередбачені збитки. Комплексний підхід до вирішення цієї проблеми дозволяє банкам правильно оцінювати і нарощувати свій капітал, а також ефективно здійснювати банківську діяльність.

Таким чином, питання оцінки ризиків, вивчення ймовірності збитків і підтримки ліквідності набуває іншого значення.

На перший план виходять проблеми банківських установ і банківської системи всієї країни, а також централізоване управління ліквідністю. Регулювання ліквідності є одним з пріоритетів як окремих банків, так і центрального банку країни. Стає зрозумілим, що питання регулювання банків потребує подальшого вдосконалення управління ризиками, зокрема, участі держави у капіталізації банків, підвищенні ефективності та забезпеченні процесу рефінансування банків та надання стабілізаційних кредитів, формуванні ресурсів.

ВИСНОВКИ

Неодмінною умовою включення грошей в капітал банку є те, що він може виступати в якості резервного (страхового) фонду для покриття непередбачених збитків, понесених банком в ході його діяльності, що, в свою чергу, дозволяє банку проводити більш сучасні операції. Але не всі елементи капіталу мають однакові захисні властивості. Деякі з них мають характеристики, які впливають на здатність продукту компенсувати очікувані витрати. Ці елементи структури капіталу банку діляться на два структурних рівня: основний капітал та додатковий капітал.

Статутний капітал - це пайовий інвестиційний фонд, в якому акціонери (засновники та учасники) банку створюють активи або здійснюють подальшу банківську діяльність і забезпечують інтереси вкладників і кредиторів банку.

Стратегія Приватбанку заснована на наступних ключових компонентах:

- підвищення вартості майна, відновивши вартість проблемних кредитів, щоб створити банк і компенсувати допомогу, що надається державою;
- фокусування уваги банку на роздрібному сегменті при цьому більша частина малого бізнесу і невелика частина корпоративного сегмента;
- удосконалення системи управління ризиками та практика поводження з проблемними кредитами;
- оптимізація операційних витрат та організаційної структури банку.

Капітал банку знизився на 21,11%: з 545 мільярдів 2900 мільйонів доларів станом на 01.01.2021 рік; до 430 мільярдів 1700 мільйонів доларів станом на 01.07.2021 рік. За цей період аналізу ЦБ не збільшив статутний капітал ПриватБанку. Станом на 01.07.2021 рік сума залишалася на рівні 206,060 млрд грн.

Основні компоненти капіталу банку, як за вартістю, так і за розміром, складаються зі статутного капіталу або власного капіталу за вирахуванням акцій або внесків від засновників. Статутний капітал може бути створений тільки за

рахунок учасників або акціонерів. Банківські кредити не можуть бути створені за рахунок коштів некомерційних організацій і бюджетних коштів.

Загальний аналіз капіталу банку включає визначення основних складових (за винятком відхилення основного і додаткового капіталу) і розподіл статутного капіталу за іншим показником. жовтня 2011 р. Загальний аналіз капіталу банку включає визначення основних складових (за винятком відхилення основного і додаткового капіталу) і розподіл статутного капіталу не за конкретним призначенням.

Загальний аналіз капіталу банку проводиться відповідно до стандартних методологій, в тому числі з використанням методів вертикального і горизонтального аналізу.

Загальна зміна обсягу і структури капіталу заслуговує позитивної оцінки.

Загальна сума капіталу за досліджуваний період збільшилася на 2 040 тисяч доларів і досягла 11,9% від суми капіталу на початок періоду. Темпи зростання основного капіталу (14,2%) перевищують темпи зростання додаткового капіталу (9,0%). Згідно з вказівками Центрального банку, перевищення темпів зростання додаткового капіталу небажано, так як додатковий капітал не повинен перевищувати розмір основного капіталу.

Тому в умовах нестабільної економіки доцільно і навіть необхідно трохи перевищувати встановлену норму в абсолютному вираженні через коливання обмінного курсу. Цей профіцит знижує чутливість банків до змін обмінного курсу національної валюти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України, прийнятий Верховною Радою України 07.12.2000 р. № 2121-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 07.05.2024)
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17> (дата звернення: 27.05.2024)
3. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні: інструкція, затверджена постановою Правління НБУ від 28 серпня 2001 року № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text> (дата звернення: 27.05.2024)
4. Блащук-Дев'яткіна Н.З. Управління власною ресурсною базою АТ АКБ «Львів», *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2022. №34. С. 6-12.
5. Васильченко З. М. Особливості капіталізації комерційних банків України в сучасних умовах. *Науково-практичний збірник*. 2017. №5. С. 8-11.
6. Вовчак О. Д. Урахування ризику концентрації у рамках концепції внутрішньої процедури оцінки достатності капіталу банку: методологічний і прикладні аспекти. *Вісник Університету банківської справи*. 2020. № 2 (38). С. 11-20.
7. Галапуп Л.О. Теоретико-методологічні засади управління ризиками банківського. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. №16. Ч.1. С.47-51.
8. Гладких Д.М. Ключові проблеми капіталізації банківської системи України та напрями її зростання. *Бізнес Інформ*. 2021. №5. С. 327–333. URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2021&abstract=2021_5_0_327_333 (дата звернення: 18.05.2024)
9. Глущенко Я. Фактори консолідації капіталу в банківському секторі в умовах індустрії 4.0 та COVID-19. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми*

теорії та практики. 2021. № 3. С. 4–14.

10. Данидишин Б. Підсумки 2022 року та завдання на 2023 рік. *Економічна правда*. 2022. 28 грудня. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/12/28/695523/> (дата звернення: 18.05.2024).

11. Діагностика стабільності банківського сектору 2023: підсумки першого півріччя. *Економічна правда*. 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/30/703699/> (дата звернення: 10.04.2024).

12. Діденко І. В. Аналітична оцінка індикаторів капіталізації банківської системи та макроекономічної стабільності в Україні. *Вісник СумДУ*. Серія «Економіка». 2021. № 2. С. 118-125.

13. Дроботя Я. А. Управління капіталом комерційного банку. *Економіка та суспільство*. 2021. №31. URL.: <file:///C:/Users/User/Downloads/67796-649-1-10-20211020-1.pdf> (дата звернення: 10.04.2024).

14. Дульська В. І. Власний банківський капітал, його функції та складові. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки. 2016. №. 3 (53). Ч. 3. С. 127-130.

15. Зінченко О. В. Економічна сутність та класифікація власного капіталу: обліковий аспект. *Інфраструктура ринку*. 2017. №5. С. 200-205.

16. Звіт про фінансову стабільність, червень 2023 року. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-cherven-2023-roku> (дата звернення: 30.04.2024.)

17. Коваленко В. В. Достатність капіталу банків: сучасні виміри та подальші розвідки. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2022. № 1-2 (80-81). С. 77-94.

18. Ковда Н. І. Капіталізація банків як чинник зростання економіки України. *Гроші, фінанси і кредит*. 2018. №22. С. 203-207.

19. Король М. М. Сучасний стан показників української банківської системи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. №47. С. 41-47.

20. Коваль О. А. Управління власним капіталом банку. Ефективна економіка. 2020. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8367> (дата звернення: 30.04.2024).
21. Криклій О. А., Достатність капіталу банку: фактори впливу та зовнішній механізм забезпечення. *Ефективна економіка*. 2020. № 12 URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8398> (дата звернення: 30.05.2024).
22. Криховецька З.М. Проблеми та шляхи вдосконалення формування фінансових ресурсів банків. *Економіка та суспільство*. 2022. №39. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/1344-Текстстатті-1296-1-10-20220614-4.pdf> (дата звернення: 04.04.2024).
23. Куліш Г. П. Механізм формування капіталу банку в сучасних умовах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 17. С. 672-676.
24. Ларіонова К. Л. Механізм формування власного капіталу банку *Вісник Хмельницького національного університету*. 2017. № 6 (Т. 2). С. 152-159.
25. Ларіонова К. Л. Достатність власного капіталу банків України в 2015–2017 роках: стан, проблеми та шляхи вирішення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 22. С. 811-818.
26. Лисенок, О. В. Удосконалення сутності та класифікації власного капіталу банку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. Вип. 1 (224). С. 24–30.
27. Мулик Т.О. Оцінка достатності капіталу вітчизняних банків як запорука їх надійності. *Ефективна економіка*. 2021. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/7_2021/75.pdf. (дата звернення: 04.04.2024).
28. Островська Н. С. Капіталізація банківської системи: сучасний стан та перспективи у трансформаційних умовах розвитку економіки України. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 21. С. 145-150.
29. Осадчий Є. С. Напрями капіталізації банківських установ за участі держави. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. №16 (Ч.2). С. 41-45.
30. Онищенко Ю. І. Чинники формування власного капіталу банків

України. *Економіка і суспільство*. 2016. №2. С. 525-530.

31. Основні показники діяльності банків України за 2020 рік. Наглядова статистика. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#2021> (дата звернення: 24.05.2024).
32. Основні показники діяльності банків України за 2021 рік. Наглядова статистика. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#2022> (дата звернення: 24.05.2024).
33. Основні показники діяльності банків України за 2022 рік. Наглядова статистика. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#2023> (дата звернення: 24.05.2024).
34. Островська Н.С. Капіталізація банківської системи: сучасний стан та перспективи у трансформаційних умовах розвитку економіки України. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 21. С. 145-150.
35. Оновлено довгостроковий кредитний рейтинг ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК». Expert-rating. 30.05.2023. URL: https://accordbank.com.ua/docs/accounting/rating/accordbank_1q_2023.pdf (дата звернення: 13.05.2024).
36. Пасиви банків України (2008-2023). Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/passive/> (дата звернення: 13.05.2024).
37. Радова Н. В. Достатність капіталу у забезпеченні фінансової стабільності діяльності банків України. *Науковий вісник*. 2021. №11-12. С. 56-67.
38. Серета Т. Управління фінансовими ресурсами банку. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «*Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін*», 26 жовтня 2023 р. – 2023. – С. 54-57.
39. Солошенко В. В. Економічна сутність банківського капіталу. *Молодий вчений*. 2017. №1. С. 701–704.
40. Національний банк посилює вимоги до капіталу банків з 01 січня 2022 року. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-posilyuye-vimogido-kapitalu-bankiv-z-01-sichnya-2022-roku> (дата звернення: 22.05.2024).
41. Науменкова С. В. Макроекономічні аспекти оцінювання достатності

капіталу банків України. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2017. №2. С. 4-16.

42. Нормативи капіталу та їх складові (у розрізі банків). Наглядова статистика. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 22.05.2024).

43. Фінансова звітність ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК» на 31 грудня 2021 рік. URL: https://accordbank.com.ua/docs/accounting/annual/2020/richnyi_zvit_2020.pdf (дата звернення: 22.05.2024).

44. Фінансова звітність ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК» на 31 грудня 2022 рік. URL: https://accordbank.com.ua/docs/accounting/annual/2021/richnyi_zvit_2021.pdf (дата звернення: 30.05.2024).

45. Фінансова звітність ПуАТ «КБ «АКОРДБАНК» на 31 грудня 2023 рік.: URL: https://accordbank.com.ua/docs/accounting/annual/2022/richnyi_zvit_2022.pdf (дата звернення: 12.05.2024).

46. Чорна О. Є. Капіталізація банківської системи як механізм підвищення темпів економічного зростання країни. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2018. №1(8). С. 235-242.